

Bản tin CFO Việt Nam

CFOVIETNAM

Connecting Knowledge - Creating Shareholder Value

Tháng 07/2019

TRONG SỐ NÀY

BẢN TIN 07/2019

1. Bản tin thuế
2. Kinh nghiệm pháp lý
3. Tin tài chính
4. Góc quản trị
5. Tin hoạt động

“”

Bản tin thuế

Bản tin thuế tháng 7/2019 Câu lạc bộ CFO Việt Nam của chúng tôi cập nhật những điểm chính sau đây:

• Luật Quản lý Thuế số 38/2019/QH14

Luật Quản lý Thuế số 38/2019/QH14 ban hành ngày 13/06/2019 thay thế Luật Quản lý Thuế số 78/2006/QH11 đã được sửa đổi, bổ sung một số Điều theo Luật số 21/2012/QH13, Luật số 71/2014/QH13 và Luật số 106/2016/QH13. Một số điểm mới thay đổi như:

Phải sử dụng chứng từ điện tử nếu doanh nghiệp đã kết nối thông tin điện tử với cơ quan quản lý thuế (Khoản 6 Điều 8).

Không bị xử phạt vi phạm hành chính và không tính tiền chậm nộp đối với trường hợp do người nộp thuế thực hiện theo văn bản hướng dẫn và quyết định xử lý của cơ quan thuế (Khoản 11 Điều 16).

Ngân hàng thương mại sẽ khấu trừ, nộp thay nghĩa vụ thuế phải nộp theo quy định pháp luật về thuế của tổ chức, cá nhân ở nước ngoài có hoạt động kinh doanh thương mại điện tử có phát sinh thu nhập từ Việt Nam (Khoản 3 Điều 27).

Khi mã số định danh cá nhân được cấp cho toàn bộ dân cư thì sử dụng mã cá nhân thay cho mã số thuế (Khoản 7 Điều 35).

Đối với hoạt động kinh doanh thương mại điện tử, kinh doanh dựa trên nền tảng số và các dịch vụ khác được thực hiện bởi nhà cung cấp ở nước ngoài không có cơ sở thường trú tại Việt Nam thì nhà cung cấp ở nước ngoài có nghĩa vụ trực tiếp hoặc ủy quyền thực hiện đăng ký thuế, khai thuế, nộp thuế tại Việt Nam theo quy định (Khoản 4 Điều 42).

Người nộp thuế phát hiện hồ sơ khai thuế đã nộp cho cơ quan thuế có sai, sót thì được khai bổ sung hồ sơ khai thuế trong thời hạn 10 năm kể từ ngày hết thời hạn nộp hồ sơ khai thuế của kỳ tính thuế có sai, sót nhưng trước khi cơ quan thuế, cơ quan có thẩm quyền công bố quyết định thanh tra, kiểm tra (Điều 47).

Người nộp thuế phát hiện hồ sơ khai thuế đã nộp cho cơ quan thuế có sai, sót thì được khai bổ sung hồ sơ khai thuế trong thời hạn 10 năm kể từ ngày hết thời hạn nộp hồ sơ khai thuế của kỳ tính thuế có sai, sót nhưng trước khi cơ quan thuế, cơ quan có thẩm quyền công bố quyết định thanh tra, kiểm tra (Khoản 1 Điều 77).

Trường hợp theo kiến nghị của Kiểm toán Nhà nước, Thanh tra Nhà nước, cơ quan khác có thẩm quyền thì cơ quan thuế sẽ tiến hành kiểm tra/thanh tra tại trụ sở người nộp thuế (Điểm e Khoản 1 Điều 110 và Khoản 4 Điều 113).

Việc thanh tra lại được thực hiện khi có căn cứ rằng nội dung kết luận thanh tra không phù hợp với những chứng cứ thu thập được trong quá trình thanh tra hoặc có dấu hiệu rủi ro cao theo tiêu chí đánh giá rủi ro qua phân tích đánh giá rủi ro thời hiệu thanh tra lại là 02 năm kể từ ngày ký kết luận thanh tra (Điểm e Khoản 2 và Điểm a Khoản 3, Điều 120).

Đối với các khoản thuế được miễn, giảm, không thu, xóa nợ phát sinh trước ngày 1/7/2020 thì tiếp tục xử lý theo quy định của Luật số 78/2006/QH11, Luật số 21/2012/QH13, Luật số 71/2014/QH13 và Luật số 106/2016/QH13 (Khoản 1 Điều 152).

Hiệu lực thi hành từ ngày 1/7/2020.

• Nghị định số 57/2019/NĐ-CP (Hiệp định CPTPP) của Chính phủ ban hành ngày 26/6/2019

Nội dung Nghị định về Biểu thuế xuất khẩu ưu đãi, biểu thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt để thực hiện Hiệp định Đối tác Toàn diện và Tiến bộ xuyên Thái Bình Dương giai đoạn 2019-2022.

Hiệu lực thi hành từ ngày 26/6/2019.

• Nghị định số 51/2019/NĐ-CP của Chính phủ ngày 13/6/2019 về xử phạt hành chính trong hoạt động khoa học và công nghệ, chuyển giao công nghệ

Một số quy định xử đáng lưu ý như sau:

• Phạt tiền 40.000.000 VNĐ – 60.000.000 VNĐ đối với các hành vi sau:

(i) Gian lận, lừa dối trong việc lập hợp đồng chuyển giao công nghệ (CGCN) hoặc nội dung CGCN trong hợp đồng, hồ sơ dự án đầu tư để được cấp Giấy chứng nhận đăng ký chuyển giao công nghệ (Điểm a Khoản 2 Điều 22) (mức phạt không thay đổi).

Biện pháp khắc phục: Buộc hủy bỏ hồ sơ tài liệu có nội dung sai sự thật.

(ii) Tiếp tục thực hiện hợp đồng chuyển giao công nghệ hoặc nội dung chuyển giao công nghệ trong hợp đồng, hồ sơ dự án đầu tư đã có quyết định hủy bỏ hiệu lực Giấy chứng nhận đăng ký chuyển giao công nghệ hoặc quyết định chấm dứt hoạt động của dự án đầu tư của cơ quan có thẩm quyền, hoặc quyết định hủy bỏ/đình chỉ liên quan (Điểm b Khoản 2 Điều 22) (mức phạt không thay đổi).

Biện pháp khắc phục: Buộc nộp lại số lợi bất hợp pháp có được do thực hiện hành vi phạm.

(iii) Thực hiện ko đúng nội dung Giấy chứng nhận đăng ký chuyển giao công nghệ (Điểm c Khoản 2 Điều 22)

Phạt bổ sung: Tước quyền sử dụng Giấy chứng nhận từ 1 – 3 tháng.

Biện pháp khắc phục: Buộc nộp lại số lợi bất hợp pháp có được do thực hiện hành vi phạm.

- Phạt tiền 60.000.000 VNĐ – 80.000.000 VNĐ đối với hành vi:

(i) CGCN từ nước ngoài vào Việt Nam không có Giấy chứng nhận đăng ký CGCN (Điểm a Khoản 1 Điều 25).

Phạt bổ sung: Tịch thu tang vật, phương tiện vi phạm hành chính (Điểm a Khoản 1 Điều 25) (quy định mới).

- **Miễn thuế nhập khẩu đối với nguyên vật liệu nhập khẩu đối với xuất khẩu tại chỗ**

Trước đó, Tổng cục Hải quan đã hướng dẫn tại Công văn số 5826/TCHQ-TXNK ngày 5/10/2018 rằng từ 1/9/2016 trường hợp doanh nghiệp nhập khẩu nguyên liệu, vật tư để sản xuất hàng xuất khẩu sau đó bán sản phẩm được sản xuất từ nguyên liệu, vật tư nhập khẩu theo loại hình xuất khẩu tại chỗ thì không được miễn thuế nhập khẩu theo quy định.

Sau khi ban hành Công văn số 5826/TCHQ-TXNK này nhiều công ty bị ảnh hưởng đã trình kiến nghị lên Thủ tướng/Cơ quan Chính phủ, vì vậy Tổng cục Hải quan đã ra Công văn số 4138/TCHQ-TXNK ngày 25/6/2019 để hướng dẫn nguyên liệu, vật tư nhập khẩu để gia công, sản xuất hàng hóa xuất khẩu, bán sản phẩm gia công, sản xuất từ nguyên liệu, vật tư nhập khẩu cho thương nhân nước ngoài nhưng được thương nhân nước ngoài chỉ định giao hàng cho một doanh nghiệp khác tại Việt Nam (xuất nhập khẩu tại chỗ) thì được miễn thuế tại khâu nhập khẩu.

Hướng dẫn tại Công văn số 4138/TCHQ-TXNK của Tổng cục Hải quan ngày 25/6/2019.

- **Đóng MST nhà thầu cấp không đúng quy định**

Trường hợp nhà thầu nước ngoài không đáp ứng điều kiện tự khai, nộp thuế tại Việt Nam nhưng khi đăng ký thuế đã được Cục Thuế cấp MST thì Cục Thuế hướng dẫn nhà thầu làm thủ tục đóng MST được cấp do việc cấp MST này chưa phù hợp quy định. Đồng thời, Cục Thuế sẽ cấp MST 10 số cho phía Việt Nam để kê khai, nộp thay cho nhà thầu nước ngoài.

Hướng dẫn tại Công văn số 2258/TCT-CS ngày 4/6/2019 của Tổng cục Thuế.

• Thuế TNCN đối với tiền đặt cọc

Khoản tiền đặt cọc theo hợp đồng chuyển nhượng vốn góp mà bên bán nhận được do bên mua từ chối thực hiện hợp đồng không chịu thuế TNCN.

Hướng dẫn tại Công văn số 3511/CT-TTHT ngày 25/5/2019 của Cục Thuế tỉnh Đồng Nai.

• kê khai thuế GTGT đối với Chi nhánh không trực tiếp bán hàng

Trường hợp các Chi nhánh hoạt động như một kho hàng, chỉ thực hiện nhiệm vụ bảo quản, cấp xuất nhiên liệu cho khách hàng, báo cáo số lượng về Công ty mà không có bộ máy kế toán, không trực tiếp bán hàng, không phát sinh doanh thu thì các Chi nhánh thực hiện kê khai thuế GTGT tập trung tại Trụ sở chính theo quy định tại Điểm c Khoản 1 Điều 11 Thông tư số 156/2013/TT-BTC ngày 06/11/2013 của Bộ Tài chính.

Hướng dẫn tại Công văn số 41661/CT-TTHT ngày 3/6/2019 của Cục Thuế Thành phố Hà Nội.

• Sử dụng hóa đơn không ghi đầy đủ các nội dung bắt buộc là bất hợp pháp

Trường hợp Nhà thầu nước ngoài thực hiện nộp thuế GTGT

theo phương pháp khấu trừ, nộp thuế TNDN theo tỷ lệ % tính trên doanh thu, có phát sinh các khoản thu nhập như lãi tiền gửi ngân hàng, lãi chênh lệch về tỷ giá hối đoái phát sinh từ các giao dịch bằng ngoại tệ của các khoản mục tiền tệ có gốc ngoại tệ theo hướng dẫn tại Khoản 2 Điều 5 TT96 thì các khoản thu nhập này thuộc đối tượng chịu thuế nhà thầu theo quy định tại TT103.

Hướng dẫn tại công văn số 45559/CT-TTHT ngày 10/6/2019 của Cục thuế Thành phố Hà Nội.

• Lãi chênh lệch tỷ giá phải nộp thuế nhà thầu

Trường hợp Nhà thầu nước ngoài thực hiện nộp thuế GTGT theo phương pháp khấu trừ, nộp thuế TNDN theo tỷ lệ % tính trên doanh thu có phát sinh các khoản thu nhập như lãi tiền gửi ngân hàng, lãi chênh lệch về tỷ giá hối đoái phát sinh từ các giao dịch bằng ngoại tệ của các khoản mục tiền tệ có gốc ngoại tệ theo hướng dẫn tại Khoản 2 Điều 5 Thông tư số 96/2015/TT-BTC ngày 22/06/2015 của Bộ Tài chính thì các khoản thu nhập này thuộc đối tượng chịu thuế nhà thầu theo quy định tại Thông tư số 103/2014/TT-BTC ngày 06/08/2014 của Bộ Tài chính.

Hướng dẫn tại công văn 45559/CT-TTHT ngày 13/6/2019 của Cục thuế Thành phố Hà Nội.

• Thuế GTGT hàng nhập khẩu sau đó tái xuất trả lại chủ hàng nước ngoài

Trường hợp doanh nghiệp đã nộp thuế GTGT khi nhập khẩu hàng hóa phục vụ hoạt động sản xuất kinh doanh hàng hóa chịu thuế GTGT, vì lý do khách quan phải xuất trả lại chủ hàng ở nước ngoài thì không thuộc trường hợp hàng nhập khẩu đề nghị xuất khẩu. Do đó, đối với hàng hóa nhập khẩu, sau đó lại phải xuất trả hàng cho Chủ đầu tư thì số thuế GTGT đã nộp NSNN khi nhập khẩu phải được coi là trường hợp nộp thừa và không được khấu trừ vào thuế GTGT phát sinh từ hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp mà phải được hoàn lại hoặc bù trừ với số thuế GTGT phải nộp của các lô hàng nhập khẩu tiếp theo.

Hướng dẫn tại Công văn số 954/CT-TTHT ngày 11/6/2019 của Cục Thuế tỉnh Bắc Ninh.

• Mua căn hộ chung cư cho nhân viên

Trường hợp Công ty mua căn hộ cho nhân viên là người lao động có ký Hợp đồng Lao động làm việc tại Công ty ở (trong đó quy định tiền lương, tiền công không bao gồm tiền nhà ở; Công ty phải bố trí nơi ở cho người lao động), phục vụ cho hoạt động sản xuất kinh doanh của Cty, có đầy đủ hồ sơ xác định quyền sở hữu của Công ty, chứng từ đáp ứng quy định TSCĐ thì được trích khấu hao và tính vào chi phí được trừ khi xác định thu nhập chịu thuế TNDN.

Xác định thu nhập chịu thuế TNCN đối với nhân viên được ở tại căn hộ theo quy định Điều 2 Thông tư số 111/2013/TT-BTC ngày 15/8/2013 và Khoản 2 Điều 11 Thông tư số 92/2015/TT-BTC ngày 15/6/2015 của Bộ Tài chính.

Hướng dẫn tại Công văn số 909/CT-TTHT ngày 6/6/2019 của Cục Thuế tỉnh Bắc Ninh.

• Lập biên bản điều chỉnh chung cho nhiều hóa đơn

Trường hợp Công ty ký hợp đồng thỏa thuận với khách hàng định kỳ 3 tháng hoặc 6 tháng một lần điều chỉnh lại đơn giá bán cho kỳ bán hàng trước đó thì Công ty thực hiện lập biên bản với người mua đồng thời phải lập hóa đơn điều chỉnh. Nếu Công ty có số lượng hóa đơn điều chỉnh lớn thì có thể lập chung biên bản và lập một hóa đơn điều chỉnh cho nhiều hóa đơn đối với mỗi khách hàng, trên cơ sở hàng hóa dịch vụ cùng thuế suất thuế GTGT.

Hướng dẫn tại Công văn số 1372/CT-HCAC ngày 30/5/2019 của Cục Thuế Thành phố Hải Phòng.

Chuyên mục tài trợ bởi EY Vietnam

Kinh nghiệm Pháp lý

Doanh nghiệp giải thể - Ai sẽ kế thừa nghĩa vụ tổ tụng?

Trên thực tế, không ít doanh nghiệp đã buộc phải giải thể do hoạt động kém hiệu quả. Mặc dù Luật Doanh nghiệp 2014 đã có những quy định về điều kiện và thủ tục giải thể chặt chẽ hơn song việc xác định người kế thừa nghĩa vụ tổ tụng và trách nhiệm của họ đối với nghĩa vụ của doanh nghiệp giải thể khi doanh nghiệp bị kiện tại Tòa vẫn còn nhiều vấn đề.

Một trường hợp thực tế là *sau khi Công ty Cổ phần Minh Anh*⁽¹⁾ ("**Minh Anh**") được cơ quan cấp phép cho giải thể thì Giám đốc, trong vai trò là người đại diện theo pháp luật và các cổ đông trước đây của Minh Anh bất ngờ được Tòa triệu tập theo đơn kiện của Công ty TNHH Hùng Cường⁽²⁾ ("**Hùng Cường**") để yêu cầu Minh Anh bồi thường do đã *chấm dứt hợp đồng trước thời hạn khi còn hoạt động*". Câu hỏi là việc triệu tập này của Tòa có đúng không và nếu đúng thì trách nhiệm của những người liên quan sẽ như thế nào khi Tòa giải quyết?

Giải thể trước khi Tòa án thụ lý - Tòa án có phải đình chỉ giải quyết vụ kiện?

Trước hết chúng ta cần xác định thời điểm giải thể của Minh Anh. Theo quy định hiện hành⁽³⁾, nếu Minh Anh **giải thể hợp pháp trước ngày Tòa án thụ lý** vụ kiện thì tư cách pháp nhân của Minh Anh đã bị chấm dứt kể từ thời điểm giải thể⁽⁴⁾. Vì thế, Minh Anh không thể đáp ứng các điều kiện luật định để là đương sự của một vụ kiện dân sự⁽⁵⁾ và do đó, tư cách người đại diện theo pháp luật, các chức danh quản lý hay tư cách cổ đông của Minh Anh cũng đã chấm dứt tương ứng. Khi đó, nếu đã thụ lý, Tòa án phải ra Quyết định đình chỉ giải quyết vụ kiện do không xác định được cá nhân, tổ chức nào kế thừa nghĩa vụ tổ tụng của Minh Anh.

Ngược lại, nếu Minh Anh giải thể **sau ngày Tòa án thụ lý vụ kiện** thì các cổ đông của Minh Anh hoặc người đại diện của họ ("**Người Kế thừa**") **sẽ phải tham gia giải quyết vụ kiện** tại Tòa⁽⁶⁾, nhưng nghĩa vụ của họ như thế nào thì sẽ được xem xét thêm.

Giải thể sau ngày Tòa thụ lý - Cổ đông có trách nhiệm đến đâu?

Chúng ta sẽ cùng so sánh nhanh quy định này giữa Luật Doanh nghiệp 2005 ("**LDN 2005**") và quy định hiện hành để hiểu được sâu hơn vấn đề này.

Theo LDN 2005⁽⁷⁾, Minh Anh chỉ được giải thể sau khi đã thanh toán hết các nghĩa vụ tài sản đối với các chủ nợ và Nhà nước. Khi đó, ***nếu hồ sơ giải thể không hợp pháp***, nhiều khả năng Minh Anh đã giả mạo hồ sơ giải thể hoặc làm sai lệch thông tin để được giải thể nhằm trốn tránh nghĩa vụ. Do vậy, chỉ khi có kết luận của cơ quan có thẩm quyền về việc giải thể trái pháp luật của Minh Anh thì *Giám đốc, thành viên HĐQT và người đại diện theo pháp luật của Minh Anh* (“**Người Liên quan**”) phải liên đới chịu trách nhiệm cho toàn bộ nghĩa vụ còn tồn đọng của Minh Anh và chịu trách nhiệm cá nhân trước pháp luật về những hệ quả phát sinh trong vòng năm (05) năm, kể từ ngày nộp hồ sơ giải thể⁽⁸⁾. Khi đó, Hùng Cường có thể khởi kiện yêu cầu Người Liên quan phải liên đới bồi thường các thiệt hại thực tế Hùng Cường đã phải gánh chịu do hành vi giải thể trái luật của Minh Anh gây ra.

Ngược lại, ***nếu hồ sơ giải thể hợp pháp*** nhưng Minh Anh giải thể **sau khi** Tòa án thụ lý vụ kiện thì theo quy định hiện nay, Người Kế thừa sẽ tham gia tố tụng thay cho Minh Anh. Tuy nhiên, *pháp luật hiện hành lại không xác định rõ Người Kế thừa sẽ chịu trách nhiệm như thế nào nếu Tòa án buộc Minh Anh phải bồi thường một số tiền cho Hùng Cường*. Do vậy, một số vấn đề nổi lên là (i) cách thức để xác

định nghĩa vụ của mỗi Người Kế thừa; và (ii) giải quyết ra sao khi phần nghĩa vụ được phân chia cao hơn số vốn góp của họ, nhất là Minh Anh lại không còn tài sản/tiền để chia lại cho Người kế thừa.

Nhìn từ quy định hiện hành

Áp dụng cho **cho việc giải thể sau ngày 1/7/2015**, LDN 2014 đã hạn chế được một phần vướng mắc sau khi bổ sung thêm điều kiện để giải thể, rằng (i) doanh nghiệp đã thanh toán hết các khoản nợ, nghĩa vụ tài sản; và (ii) *không trong quá trình giải quyết tranh chấp tại Tòa án/ Trọng tài*⁽⁹⁾. Theo đó, doanh nghiệp sẽ không được phép giải thể nếu đang là đương sự của một vụ kiện, nghĩa là sau thời điểm Tòa đã thụ lý. Điều này buộc doanh nghiệp phải giải quyết xong vụ kiện và thực hiện hết các nghĩa vụ nếu muốn giải thể. Điều này giúp Người Kế thừa sẽ không phải tham gia vụ kiện hoặc phải chịu trách nhiệm thay cho doanh nghiệp nếu nó đã giải thể. Vấn đề phát sinh ở đây là có thể Tòa án và Cơ quan đăng ký kinh doanh không có cơ chế cùng chia sẻ thông tin để biết được tình trạng hoạt động của doanh nghiệp. Vấn đề tương tự sẽ phát sinh khi doanh nghiệp vẫn cố tình giải thể trong khi đang tham gia tố tụng. Khi đó, Tòa án vẫn chưa thể phân định trách nhiệm của Người Kế thừa đối với nghĩa vụ tài sản của doanh nghiệp giải thể.

Do vậy, cơ quan có thẩm quyền tới đây cần có hướng dẫn để xác định rõ hơn trách nhiệm của Người Kế thừa, cụ thể là *nếu doanh nghiệp không còn tài sản để chia lại cho các cổ đông hoặc thành viên sau khi giải thể hợp pháp thì họ sẽ không phải thực hiện nghĩa vụ thay cho doanh nghiệp giải thể*. Ngược lại, nếu doanh nghiệp vẫn còn tài sản thì nghĩa vụ của Người Kế thừa cũng chỉ giới hạn trong phần tài sản lại được nhận từ doanh nghiệp.

Ngoài ra, để bảo vệ quyền lợi và tránh các rủi ro, các doanh nghiệp nên thường xuyên theo dõi tình hình hoạt động của đối tác và cần thông báo cho Cơ quan đăng ký doanh nghiệp có thẩm quyền sớm nhất về tranh chấp của các bên để tránh việc đối tác của mình chủ động làm thủ tục giải thể. *Nếu đối tác đã giải thể, khả năng đòi được khoản nợ sẽ rất khó khăn.*

Phạm Quốc Tuấn, Luật sư Trưởng

Công ty Luật TNHH DIMAC

- 1) Tên công ty chỉ cho bài viết mà không hàm chứa hay liên quan đến một doanh nghiệp nào trong thực tế
- 2) Tên công ty chỉ cho bài viết mà không hàm chứa hay liên quan đến một doanh nghiệp nào trong thực tế
- 3) Điều 192.1.b, BLTTDS hiện hành và Điều 217.1.b, BLTTDS 2015
- 4) Điều 99, BLDS hiện hành và Điều 96, BLDS 2015
- 5) Điều 56, BLTTDS hiện hành và Điều 68, BLTTDS 2015.

- 6) Điều 62, BLTTDS hiện hành và Điều 74, BLTTDS 2015
- 7) Điều 157, LDN 2005
- 8) Điều 204, LDN 2014
- 9) Điều 201.2, LDN 2014 “Điều 201.2. Doanh nghiệp chỉ được giải thể khi bảo đảm thanh toán hết các khoản nợ và nghĩa vụ tài sản khác và doanh nghiệp không trong quá trình giải quyết tranh chấp tại Tòa án hoặc cơ quan trọng tài. Người quản lý có liên quan và doanh nghiệp quy định tại điểm d khoản 1 Điều này cùng liên đới chịu trách nhiệm về các khoản nợ của doanh nghiệp”

Tin Tài chính

Thị trường trái phiếu doanh nghiệp tăng gần 32%

Giá trị thị trường trái phiếu doanh nghiệp Việt tính bằng đồng nội tệ trong quý I/2019 tăng 31,9% so với cùng kỳ năm ngoái nhưng giảm 1,3% so với quý trước, theo Ngân hàng Phát triển Châu Á (ADB).

Theo báo cáo “Giám sát Trái phiếu châu Á” của ADB, thị trường trái phiếu bằng đồng nội tệ của Việt Nam đã khôi phục đà tăng trong quý đầu 2019 sau khi sụt giảm 5,3% vào quý cuối 2018.

Giá trị của thị trường này tính trong quý hết tháng 3/2019 đạt 51,4 tỷ USD, tăng 0,7% so với quý kết thúc vào tháng 12 năm ngoái. Tuy vậy, con số này lại giảm nhẹ 0,2% so với cùng kỳ năm ngoái.

Mức tăng trưởng của thị trường trái phiếu bằng đồng nội tệ tại Việt Nam là nhờ sự gia tăng trái phiếu kho bạc ở mức 0,9% trong quý I/2019, lên mức 47 tỷ USD sau khi sụt giảm 6,1% trong quý IV/2018.

Tăng trưởng của thị trường *trái phiếu chính phủ* cũng bù đắp cho tỷ lệ sụt giảm 1,3% của thị trường trái phiếu doanh nghiệp trong quý đầu năm nay.

Mặc dù vậy, thị trường trái phiếu doanh nghiệp lại có sự khởi sắc mạnh mẽ so với quý I/2018 với mức tăng trưởng gần 32%, cao hơn rất nhiều con số 23,2% của quý đầu năm ngoái.

Trái phiếu chính phủ hiện vẫn chiếm phần lớn thị trường trái phiếu tính bằng đồng nội tệ của Việt Nam, đạt khoảng 47 tỷ USD trong quý I/2019, tương đương tỷ trọng 91,6%.

Quy mô thị trường trái phiếu của Việt Nam khá nhỏ so với các thị trường khu vực Đông Nam Á như Indonesia (217 tỷ USD), Malaysia (353 tỷ USD), Thái Lan (399 tỷ USD).

Theo báo cáo của ADB, trong khu vực Đông Á mới nổi bao gồm Trung Quốc, Hồng Kông, Indonesia, Hàn Quốc, Malaysia, Philippines, Singapore, Thái Lan và Việt Nam, quy mô trái phiếu bằng đồng nội tệ đã được lưu hành tính đến cuối tháng 3 vừa qua đạt 15 nghìn tỷ USD.

Con số này cao hơn 2,9% so với cuối năm 2018 và nhiều hơn 14% so với thời điểm cuối tháng 3 năm 2018.

Trái phiếu chính phủ đạt giá trị 9,3 nghìn tỷ USD, chiếm 61,7%, thị trường trái phiếu bằng đồng nội tệ của Đông Á mới nổi tính tới cuối tháng 3, tăng 14% so với thời điểm cuối tháng 3 năm 2018.

Trung Quốc vẫn là thị trường trái phiếu lớn nhất xét về quy mô tại khu vực Đông Á mới nổi, chiếm tới 75,3% tổng trái phiếu đang lưu hành của khu vực. Hàn Quốc có tỷ lệ trái phiếu trên tổng sản phẩm quốc nội (GDP) cao nhất trong quý đầu tiên năm nay, lên tới 125,6%.

Báo cáo ghi nhận rằng việc phát triển thị trường trái phiếu nhà ở sẽ làm tăng khả năng tiếp cận các khoản cho vay mua nhà tại thời điểm nhu cầu đang gia tăng và đa dạng hóa nguồn tài chính cho nhà ở, vốn trước đây được cung cấp bởi các ngân hàng thương mại.

Việc cung cấp nguồn tài chính cho nhà ở có thể sẽ giảm rủi ro mất cân đối về kỳ hạn giữa việc các chủ sở hữu nhà thường vay dài hạn với việc cho vay ngắn hạn của các ngân hàng.

Báo cáo nhận định rằng việc phát triển thị trường trái phiếu nhà ở có thể giúp các quốc gia huy động vốn để xây thêm nhiều đơn vị nhà ở, đáp ứng nhu cầu về nhà ở đang gia tăng trong khi cũng đóng góp vào tăng trưởng và phát triển thông qua tạo việc làm.

Đồng thời, việc tiếp tục phát triển của thị trường trái phiếu xanh châu Á đang giúp khu vực tài trợ cho những dự án giảm thiểu và thích nghi biến đổi khí hậu.

Ông Yasuyuki Sawada, chuyên gia Kinh tế trưởng của ADB

nhận định các thị trường trái phiếu của khu vực đang giữ vững đà tăng, song những rủi ro vẫn tiềm ẩn bất lợi.

“Điều đó có nghĩa là chúng tôi nhận thấy tiềm năng trong việc phát triển trái phiếu nhà ở để tài trợ cho nhu cầu nhà ở đang gia tăng khi các vùng quê chuyển sang đô thị hóa, cũng như trái phiếu xanh để tài trợ cho các dự án về năng lượng sạch và các dự án thân thiện với khí hậu khác”.

@TheLEADER

“

Góc Quản trị

Lợi là quản trị tốt, nhiều doanh nghiệp lớn lao đao

Nhiều doanh nghiệp lớn đang đối mặt với những bất ổn tiềm ẩn trong nội bộ, khi lợi ích của các cổ đông không được hài hòa. Thực tế này đang phát đi cảnh báo đỏ về chất lượng quản trị trong nhiều doanh nghiệp Việt Nam.

Vinaconex đang đối mặt với những bất ổn tiềm tàng do mâu thuẫn giữa các cổ đông

Quản trị doanh nghiệp tốt bị lợi là

Những tác động tiêu cực tới hoạt động của Trung Nguyên sau vụ ly hôn đình đám giữa vợ chồng Chủ tịch Đặng Lê Nguyên Vũ chưa thực sự lắng xuống, giới chuyên gia về quản trị doanh nghiệp tiếp tục chứng kiến những bất ổn tiềm tàng nổi lên do mâu thuẫn giữa các cổ đông của Vinaconex sau khi doanh nghiệp này thoái xong phần vốn nhà nước.

“Tôi cảm thấy tiếc, vì những mâu thuẫn nội bộ, cách ứng xử thiếu chuẩn mực của các cổ đông lớn đang làm yếu đi không ít doanh nghiệp vốn có tuổi đời và thương hiệu tốt. Nếu quản trị doanh nghiệp tốt được coi trọng, mâu thuẫn sẽ không xảy ra, hoặc có cách xử lý mà không ảnh hưởng lớn tới lợi ích chung của công ty, của các cổ đông”, ông Phan Đức Hiếu, Phó viện trưởng Viện Nghiên cứu quản lý kinh tế Trung ương (CIEM) phân tích.

Thực tế, các cổ đông khi tham gia đầu tư vào một công ty có thể có mục tiêu, quan điểm khác nhau, từ đó dẫn đến sự kỳ vọng khác nhau về chiến lược phát triển của công ty hay khác biệt trong một quyết định đầu tư dự án cụ thể. Sự khác biệt này càng rõ giữa các cổ đông lớn, những cổ đông có đại diện trong HĐQT như trường hợp Vinaconex. Thậm chí, với trường hợp của Trung Nguyên, sự khác biệt nảy sinh giữa hai vợ chồng, cũng là hai cổ đông lớn, cùng tham gia điều hành.

Trên nguyên tắc của quản trị tốt, các bên liên quan, nhất là cổ đông khi thảo luận, quyết định các vấn đề liên quan đến công ty, sẽ phải hành xử vì lợi ích chung của công ty thay vì bảo vệ lợi ích của bên cổ đông cụ thể nào. Khi đó, các mâu thuẫn do sự khác biệt về mục tiêu, lợi ích sẽ được các bên cùng xử lý trên cơ sở lấy lợi ích chung làm nguyên tắc làm việc.

Nhìn lại một số trường hợp mâu thuẫn trong quản trị doanh nghiệp nổi lên thời gian qua, có thể thấy nguyên tắc này không được tuân thủ. Nhiều cổ đông lớn đã đặt lợi ích của mình lên trên lợi ích của công ty, của các cổ đông khác trong các quyết định liên quan đến chiến lược phát triển, trong các quyết định điều hành. Thậm chí, có nhóm cổ đông lớn tìm cách có càng nhiều “người của mình” tham gia vào HĐQT càng tốt, để có tiếng nói phục vụ lợi ích của mình.

Hệ quả, mâu thuẫn nội bộ bị đẩy cao, lợi ích của công ty và của đại đa số cổ đông bị tổn hại.

Đạo đức lãnh đạo chưa được coi trọng

Lý do ông Hiếu quan tâm tới quản trị doanh nghiệp vì đang nhận nhiệm vụ chấp bút cho Dự thảo sửa đổi Luật Doanh nghiệp. Trong lần sửa đổi này, Ban soạn thảo đặt mục tiêu

nâng cấp quản trị doanh nghiệp ở Việt Nam.

“Sau 20 năm thực hiện Luật Doanh nghiệp, quản trị tốt vẫn đang là thứ xa xỉ với số đông doanh nghiệp Việt thì thật đáng lo”, ông Hiếu thẳng thắn. Năm 2019, Việt Nam tiếp tục đứng ở thứ hạng thấp về Thẻ điểm quản trị ASEAN, với mức điểm 42/120, đứng dưới cả Indonesia, Philippines. Vấn đề đáng lo hơn là quản trị thực tế trong doanh nghiệp đang kém hơn các quy định, nghĩa là việc tuân thủ thực sự có vấn đề.

“Tôi ở trong ban đánh giá Thẻ điểm quản trị ASEAN. Nếu đánh giá trên cơ sở quy định pháp lý, mức điểm của Việt Nam ngang với Indonesia, Thái Lan. Nhưng thực tế thực thi lại bị thấp hơn. Có những nội dung mà điều luật không thể với tới được, mà quan trọng là sự lựa chọn của chính cổ đông trong doanh nghiệp”, ông Hiếu nói.

Thực tế, Luật Doanh nghiệp đã quy định khá nhiều nội dung để thúc đẩy doanh nghiệp thực hiện quản trị tốt, chuẩn mực, theo thông lệ quốc tế. Ví dụ như, sự có mặt của thành viên HĐQT độc lập, tính liên tục, kế thừa của HĐQT... Nếu tuân thủ đúng khung khổ này, sự thay đổi của cổ đông, kể cả cổ đông lớn, sẽ không ảnh hưởng nhiều tới hoạt động bình thường của doanh nghiệp.

Tuy nhiên, chất lượng thực sự của các điều khoản này không phụ thuộc vào chất lượng của văn bản luật. Trong khá nhiều trường hợp, thành viên HĐQT độc lập có đủ tiêu chí như quy định, nhưng lại không thực sự độc lập về tư duy, về hành động, thậm chí lại thiên về lợi ích của một nhóm cổ đông. Việc bầu HĐQT mới cũng vậy, có doanh nghiệp khi thay đổi cổ đông lớn đã thay đổi toàn bộ thành viên HĐQT, không có sự kế thừa, dẫn đến gián đoạn, thiếu liên mạch trong điều hành.

Ở nhiều nước, ngoài quy định của pháp luật, doanh nghiệp phải tuân thủ bộ quy tắc về đạo đức nghề nghiệp. Đây là kênh hỗ trợ quan trọng của quản trị doanh nghiệp, kiểm soát hành vi và đạo đức của các thành viên Ban quản trị, Ban giám đốc...

“Nhưng, ở Việt Nam, công cụ này cũng khá xa lạ”, ông Hiếu thừa nhận. Một phần nguyên nhân của tình trạng này là Việt Nam chưa có thị trường về thành viên HĐQT độc lập. Các hiệp hội nghề nghiệp chưa quan tâm đến việc xây dựng các tiêu chí về đạo đức nghề nghiệp. Đặc biệt, các cổ đông cũng chưa để tâm đến yêu cầu này. Thậm chí, Luật Doanh nghiệp đã quy định một quyền quan trọng để cổ đông bảo vệ lợi ích của doanh nghiệp, đó là người quản lý có thể bị khởi kiện nếu không thực hiện các quyền và nghĩa vụ được giao một cách trung thực, cẩn trọng, tốt nhất nhằm bảo đảm lợi ích hợp pháp tối đa của công ty; không trung thành với lợi ích

của công ty và cổ đông... Nhưng, suốt 20 năm có Luật Doanh nghiệp, ông Hiếu mới biết có một vụ cổ đông kiện người quản lý doanh nghiệp vì thiếu cẩn trọng trong thực hiện nhiệm vụ và được tòa tuyên phải đền bù cho doanh nghiệp.

“Các quy định này cho phép cổ đông giám sát thành viên HĐQT, Ban giám đốc và cũng cho phép họ có phương án giải quyết văn minh nếu có mâu thuẫn, tránh gây thiệt hại trực tiếp đến doanh nghiệp. Đây cũng là lời tư vấn của tôi với các trường hợp có mâu thuẫn về lợi ích trong các cổ đông trong doanh nghiệp”, ông Hiếu nói.

@TheLEADER

“ ”

Tin hoạt động

Chương trình chia sẻ kinh nghiệm “Làm chủ tác động thuế đối với các giao dịch xuyên biên giới”

Trên thực tế việc hiểu cặn kẽ và áp dụng phù hợp các quy định về giao dịch theo giá thị trường gặp khá nhiều khó khăn do các quy định này du nhập khá nhiều các khái niệm quốc tế, cách tiếp cận vấn đề của các nước phát triển, đồng thời đòi hỏi các thông tin so sánh có chất lượng cao và được sắp xếp phù hợp cho mục đích riêng này.

Nắm bắt và vận dụng xử lý thuế quốc tế đối với các giao dịch xuyên biên giới để tạo ra lợi thế cạnh tranh không chỉ là mối quan tâm của Nhà cung cấp nước ngoài mà còn là của Doanh nghiệp Việt Nam. Bên cạnh đó, các rủi ro về tác động của thuế Nhà thầu, Hiệp định thuế và Chuyển giá là các rủi ro tuân thủ quan trọng, không thể bỏ qua khi Doanh nghiệp phát sinh các giao dịch xuyên biên giới.

Ngày 25&26/06/2019, CFO Việt Nam đã phối hợp cùng RSM Việt Nam tổ chức chương trình chia sẻ kinh nghiệm “Làm chủ tác động thuế đối với các giao dịch xuyên biên giới” với sự chia sẻ của Ông Lê Khánh Lâm – Chủ tịch & Phó Tổng Giám Đốc RSM Việt Nam, đem đến kiến thức thực tiễn nhất về Chủ đề thuế quốc tế, giúp Doanh nghiệp nắm bắt những điểm tuân thủ cốt lõi về thuế Nhà thầu nước ngoài, Hiệp định thuế và giao dịch liên kết theo nguyên tắc giá thị trường.

@VP CFOVietnam

Sự kiện sắp tới

- [Chương trình đào tạo Giám đốc tài chính \(thứ 7 hàng tuần\)](#)
- [Hội nghị sáng tạo châu Á 2019 \(Asian Innovators Summit 2019\)](#)(24/07)
- [Kỹ năng "Hunter" dành cho các Chuyên gia Tuyển dụng Thiên Chiến theo phương pháp CBI](#) (02/08)
- [Lập kế hoạch ngân sách doanh nghiệp bằng excel](#) (03/08)
- [Phân tích & Thiết kế Bản Mô tả Công việc](#) (08/08)
- [Kế hoạch Chi phí Thuế](#) (10/08)
- [Xây dựng Hệ thống Kế toán quản trị](#) (17/08 -14/09)

Dành cho nhà tài trợ

Dành cho nhà tài trợ

Dành cho nhà tài trợ

Ban biên tập

Ông Lê Hải Phong

Bà Hương Vũ

Ông Nguyễn Hữu Thành

Ông Lê Hồng Lĩnh

CFO Vietnam

Lầu 4, Tòa nhà Phượng Long

506 Nguyễn Đình Chiểu, P4, Q3. Tp. HCM

T: 028 66 701 666 E: contact@cfo.vn

W: www.CFO.vn

